

כל אדם

קורא כדרנו

ברכות א, ג

בית שמאי אומרים, בערב כל
אדם ישו ויקרא, ובבקר יעמוד,
שנאמר (דברים ו) ובשכבך
ויקומך.

ובית הלל אומרים, כל אדם
קורא בדרכו, שנאמר (שם)
ויבלכתך בדרך. אם נהג למה
נאמר ובשכבך ויקומך, בשעה
שבני אדם שוכבים, ובשעה שבני
אדם עומדים.

אמר רבי טרפון, אני הייתי בא
בדרך, והשתי לקרות, בדרבי בית
שמאי, וספנתי בעצמי מפני
הלסטים.

אמרו לו, כדי היית לחוב בעצמך,
שעברת על דברי בית הלל:

מהפסוק "ודברת בם... בשכבך ובקומך" בית שמאי מסיקים שאת קריאת שמע של ערבית יש לקרוא בשכיבה דווקא, ואילו את קריאת שמע של שחרית בעמידה. מהו הרעיון העומד ביסוד דרישה זו לדעת בית שמאי? בפסוק "שמע ישראל" ישנם שני רעיונות: קבלת עול מלכות שמים ("ה' אלוהינו") וייחוד ה' ("ה' אחד"). כל הפרשייה הראשונה של קריאת שמע עוסקת בדרכים להטמעת הרעיונות האלה ולהחדרתם לכל תחומי החיים. על האדם להפנים את דבר ה' במחשבותיו – "על לבבך", בדיבורו – "ודברת בם" – ובמעשיו – "וקשרתם... וכתבתם". הדיבור המודע לייחוד ה' ומלכותו צריך להיות בכל זמן ובכל מקום – "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך". גם המעשים המבטאים את אותו רעיון צריכים לנכוח במרחב ולהקיף את הגוף ואת הבית – "וקשרתם לאות על ירך והיו לטטפות בין עיניך וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך". באמצעות מגוון ביטויים במגוון תחומים נמצאת כל הווייתו של האדם אפופה ומלובשת בתורה ובמצוות, וחיי היום-יום שלו חוסים תחת כנפי השכינה.

חיי האדם נחלקים לשני פרקי זמן – לילה ויום, זמן שכיבה וזמן קימה. קריאת שמע צריכה לחול על שני פרקי הזמן הללו, ועל כן היא נקראת פעמיים ביממה, בבוקר ובערב. על